

**Országos Borverseny
2018. június 8-9.**

**A borverseny részvételi szabályzata –
a nevezés és lebonyolítás
feltételei**

H E G Y K Ö Z S É G E K
N E M Z E T I T A N Á C S A
S Z A K M A K Ö Z I S Z E R V E Z E T

2018.

1. Fogalmak

1. A *borverseny* olyan rendezvény, amelynek célja a beküldött minták minősítése érzékszervi bírálat alapján. Az Országos Borverseny (a továbbiakban: OBV) néven megrendezett versenyen a minták:
 - nevezésére az ország minden borvidékéről egyaránt lehetőség van,
 - a minősítésük során névtelenségüket az eredmények közzétételéig megőrzik.
2. A *nevező* az a természetes személy, bortermelő vállalkozás, egyéni bortermelő, szakoktatási, kutatási intézmény, aki az OBV-re a jelen szabályzatban meghatározott módon jelentkezik és mintát küld be.
3. A *minta* a versenyre beküldött, elfogadott nevezéssel rendelkező italtétel.
4. A *minta színe* az ital készítmódja és az alapanyaga alapján a következő lehet: fehér, rozé, vörös.
5. A *forgalmi kategória* jelzi, hogy az ital a kereskedelemben megtalálható. A forgalmi tételek minimális mennyisége a jelen részvételi szabályzat (a továbbiakban: RSz) 3.3 pontja szerint szabályozott.
6. A *bortípus* utal a bor jellegére (pl. természetes bor, szénsavas bor stb.).
7. A *kiszerelés*: az OBV-n kizárólag palackozott borok vehetnek részt.
8. A *minőségi kategória* a természetes borok európai uniós szabályozás szerinti oltalmi kategóriáját jelenti (oltalom alatt álló eredetmegjelölésű: OEM, oltalom alatt álló földrajzi jelzésű: OFJ és földrajzi jelzés nélküli: FN), valamint ezek szinonimájaként alkalmazható hagyományos megjelölések (meghatározott termőhelyről származó minőségi bor, meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű bor, védett eredetű bor).
9. A *bírálati kategória* a minták csoportosításához és kóstolási sorrendjének kialakításához használandó besorolás. (Lásd: RSz melléklete).
10. A *különleges tulajdonság* a bor készítéséhez alkalmazott egyedi technológia jelölésére szolgál. Ide tartozik pl. a barrique hordós erjesztés, érlelés.

2. Az Országos Borverseny

Az OBV szervezője a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (HNT), amely megbízza a Hegyközségek Nonprofit Kft.-t a verseny technikai lebonyolításával, vagy más vállalkozásokat egyes részfeladatok ellátásával, a szervezésben való közreműködéssel.

A verseny színvonalát és minőségét hazai és nemzetközi szakemberekből álló, zsűri biztosítja.

3. Nevezési feltételek

1. Mintákat küldhetnek be a versenyre a *nevezők*.
2. A **minta nevezése az előírt darabszámú palack és az elektronikus formában benyújtott, majd kinyomtatott és aláírt nevezési lap beküldésével történik meg.**
3. A versenyen való részvételhez a nevezőknek nyilatkozniuk kell a minta által képviselt mennyiségről, ami a forgalmi kategóriában nem lehet kevesebb édes nemes borok esetén 300 palacknál, egyéb tételek esetén 600 palacknál. A pontos mennyiséget a nevezési lapon kell közölni.
4. A versenyen való részvétel esetén a nevezőknek mintánként, a lebonyolító által kiállított számla kézhezvételét követően a számla fizetési határidejéig kell megfizetniük az előírt nevezési díjat.

5. A verseny résztvevői mintánként 4 db palackot juttatnak el a verseny szervezőjéhez, eredeti, forgalmi kiszerelésben, címkével ellátva. Muzeális borok esetében 3 palack beküldése szükséges. Amennyiben a mintát kifejezetten a versenyre palackozták, akkor erről kísérő dokumentumot kell mellékelni. A palack címkéjén vagy a kísérő dokumentumon fel kell tüntetni az egyértelmű azonosításhoz szükséges adatokat (minta megnevezése, termőhely, évjárat, szín, forgalmi kategória, minőségi kategória, bírálati kategória kód, alkoholtartalom és cukortartalom).
6. A nevezési lap mellett minden egyes mintához csatolni kell a mintára vonatkozó kémiai analízist, amely az alábbi adatokat tartalmazza:
 - alkoholtartalom [v/v %],
 - cukortartalom [g/l],
 - titrálható savtartalom (borkősavra vonatkoztatott [g/l]),
 - illósav tartalom (ecetsav [g/l]),
 - összes és szabad SO₂ -tartalom [mg/l],
 - a szénsavas borok esetében a palackban lévő túlnyomás [bar].
 A minták analízisét a forgalmi borok kategóriájában a **borászati hatóság (NÉBIH BAI)** forgalomba hozatali engedélyének **másolatával** kell megadni.
 A szervező a beküldött mintákat jogosult a borászati hatóság által analitikailag ellenőriztetni.
7. Biobor nevezésének esetében a mintához csatolni kell a bor ökológiai minősítő tanúsítványát (Biokontroll Hungaria & Öko Garancia) is.
8. A nevezőnek minden nevezett mintához szállítási bizonylatot kell mellékelnie, amelyen fel kell tüntetnie:
 - a borverseny nevét: Országos Borverseny,
 - a minták számát, megnevezését,
 - az „Érték nélküli minta” jelzést.
9. A nevezés akkor fogadható el, ha megfelel a nevezési feltételeknek (a RSz 3. „Nevezési feltételek” részében foglaltaknak).
10. Nem nevezhető az a muzeális bor, amelyik a legutóbbi két Országos Borverseny mindegyikén muzeális borként aranyérmét vagy nagyobb díjat nyert.
11. A nevező a nevezésével és a jelentkezési lap aláírásával önkéntesen és kifejezetten hozzájárul ahhoz, hogy az OBV szervezője és fő támogatói, a verseny keretében rendelkezésére bocsátott információkat, valamint a verseny során és ahhoz kapcsolódóan készített fénykép- és videofelvételeket a 2018. júniusi borverseny eredményének közzétételétől számított 1 éves időtartamig kezeljék, és a különböző elektronikus, valamint papíralapú, a borversenyt és a nevezett bort megjelenítő marketing-anyagok részeként nyilvánosságra hozzák.

4. A borverseny tárgyi feltételei

4.1 Helyiségek

1. A minták kezelésére külön helyiséget kell berendezni. Ide a szervezőbizottság tagjain, a technikai és a kiszolgáló személyzetén kívül senki nem léphet be.
2. A bírálatot olyan elkülönített helyiségben kell lebonyolítani, amely zavaró hatásoktól (zaj, szag stb.) mentes. A teremben tilos a dohányzás, és lehetőség szerint 18-22°C hőmérsékletet kell biztosítani. Bírálat alatt ebbe a helyiségbe csak a bírálók, a szervezőbizottság tagjai, a technikai és a kiszolgáló személyzet tagjai léphetnek be.
3. A bíráló bizottságok külön sorszámmal ellátott, külön sorban vagy asztalnál foglalnak helyet úgy, hogy a bírálat közben a bíráló személyek és a bizottságok egymást ne befolyásolják vagy zavarják.
4. Az asztalon a következő eszközök legyenek:

- fehér terítő,
- fedéllel rendelkező kiöntő, illetve olyan edény is, amibe a szájból eltávolított ital kerül,
- tiszta víz, lehetőleg ásványvíz,
- kifli vagy kenyérdarabkák,
- kóstoló pohár (OIV által megengedett típusú),
- bírálati lap és íróeszköz, vagy a bírálatot segítő informatikai eszköz, a szervező előzetes döntésének megfelelően.

4.2 Minták fogadása

1. A mintafogadók végzik a versenyre beküldött minták fogadását, a beérkezéskor azonnal ellátják a palackokat a minták raktári számával, ellenőrzik a nevezési űrlapok kitöltöttségét, valamint egyeztetik az azon szereplő adatokat a mintával.

4.3 Minták előkészítése

1. A verseny eredményeinek hivatalos közzétételéig meg kell őrizni a minták anonimitását:
 - a palackot a kitöltéskor olyan csomagolással kell elfedni, hogy a nyak kivételével az alakja se látszódjon.
 - jól láthatóan fel kell tüntetni a csomagoláson a minta *bírálati sorszámát*.
 - a palackok felnyitása a bírálók látókörén kívül kell történjen az alábbiak szerint:
 1. a levegőztetést igénylő mintákat a bírálat előtt 3-5 órával szükséges felnyitni;
 2. a levegőztetést nem igénylő mintákat a bírálat előtt legfeljebb 30 perccel lehet felnyitni.
2. A minták beérkezésekor a verseny szervezője szakértőkből álló besoroló bizottságot nevez ki, amelynek feladatai a következők:
 - a) ismételten megvizsgálja a beérkezett mintákat és ellenőrzi, hogy a palackokon szereplő adatok megegyeznek-e a nevezési lapon megadottakkal;
 - b) kijavítja az esetleges hibákat és kizárja azokat a mintákat, amelyek nem felelnek meg a jelen RSz-ban előírtaknak;
 - c) elvégzi a bírálati kategóriába sorolást a nevezési lapon feltüntetett jellemzők alapján, illetve – amennyiben szükséges – saját maga állapítja meg ezen jellemzőket;
 - d) minden mintához hozzárendeli az anonimitást biztosító számokat, amelyeket a palackokon és a palackokat takaró csomagolóanyagon is jól láthatóan fel kell tüntetni:
 - a *minta raktári száma (kód)*: legalább háromjegyű szám, ami egyértelműen azonosítja a mintát,
 - a *minta bírálati sorszáma*: a minták bemutatásának sorrendjét jelenti, a minták egységes sorozatonként, az alábbi sorrendben kerülnek bírálatra:

<i>szín szerint:</i>	a fehér borokkal kell kezdeni,
<i>cukortartalom szerint:</i>	a száraz borokkal kell kezdeni,
<i>évjárat szerint:</i>	az újborkokkal kell kezdeni,
<i>illat szerint:</i>	a semleges illatú borokkal kell kezdeni.
3. A borok hőmérsékletét a típusuknak megfelelőre kell beállítani:

<i>fehér borok, rozé borok:</i>	10-12 °C
<i>vörös borok:</i>	15-18 °C
<i>szénsavas borok:</i>	8-10 °C
<i>Tokaji borkülönlegességek:</i>	12-15 °C

5. Személyi feltételek

5.1 Szervezőbizottság

1. A szervezőbizottság tagjai a HNT alkalmazottai, akik az OBV előkészítésében és lebonyolításában vesznek részt. Elnöke a HNT Elnökségének egy erre kijelölt tagja, 2018-ban Léglí Ottó, a HNT elnöke.
2. A szervezőbizottság felelős:
 - a borverseny RSz-nak megfelelő lebonyolításáért,
 - a borok besorolásának felügyeletéért,
 - a tárgyi feltételek megteremtéséért,
 - a bírálathoz használt hardver eszközök és az azokon futó szoftverek megfelelő működésének biztosításáért,
 - a szabályos nevezések elfogadásáért,
 - a feladatokat felelősen ellátó személyzet munkájának szervezéséért, irányításáért.

5.2 Mintafogadó

A mintafogadó fogadja az OBV-re beküldött mintákat a RSz 4.2 pontjában foglaltak szerint.

5.3 Technikai személyzet

1. Informatikai eszközökkel segített bírálat vagy adatfeldolgozás esetén az informatikai rendszert üzemeltető és felügyelő személyek.

5.4 Kiszolgáló személyzet

1. Az előkészítők, akik a minták beérkeztetését, csoportosítását, besorolását, kezelését végzik szakemberek vezetésével a RSz 4.3.2 pontjában foglaltak szerint:
 - a hűtők feltöltése, a hőmérséklet beállítása, ellenőrzése;
 - a minták kóstolási sorrend szerinti kiadása a bírálatra;
 - a minták névtelenségét biztosító csomagolás és azonosító jelzések (raktári szám, bírálati sorszám) ellenőrzése;
 - a palackok bontása és a minta ellenőrzése (borhiba, borbetegség stb.).
2. A felszolgálók, akiknek feladata:
 - a minták felszolgálása,
 - a használt poharak leszedése,
 - tiszta poharak biztosítása,
 - a bírálói asztalok rendezése, (RSz 4.1.4),
 - a bírálathoz biztosított ízsemlegesítő élelmiszerek felszolgálása és folyamatos pótlása.

5.5 Bírálók, bizottságok

1. A mintákat a bizottsági elnökökkel együtt 5-7 bírálóból álló *bizottságok* értékelik. A bizottságok tagjait a szervező jelöli ki előzetes felkérés alapján.
2. A bizottságok a borversenyen résztvevő mintákat megosztva minősítik, bizottságonként naponta legfeljebb 50 mintát. A bizottságok száma ezért az OBV-re nevezett minták számától is függ.
3. Az egyes bizottságok munkáját egy-egy *bizottsági elnök* felügyeli, irányítja.
4. A bizottsági elnök köteles biztosítani a bírálat RSz 6. pontja szerinti lebonyolítását.

5.5 Elnökség

1. A bizottságok munkáját az Elnökség felügyeli. Az Elnökség összetétele:

- az elnök,
- a társelnökök, (szakmai vagy egyéb szervezetek képviselői),
- szakértők, illetve a besoroló bizottság tagjai.

Az Elnökség nem vesz részt a bírálóban.

2. Az elnökség feladatai a következők:

- megnyitja és lezárja a borversenyt,
- a bíráló megkezdése előtt ellenőrzi a kóstolás előkészületeit,
- szükség szerint ellenőrzi a minták felbontását, a minták hőmérsékletét és anonimitását, valamint figyel a felszolgálás megfelelő színvonalára,
- figyelemmel kíséri a minták bemutatását, intézkedik a sorrenden esetlegesen szükségessé váló módosításról;
- amennyiben szükségesnek ítéli, elrendeli a minta visszakóstolását (pl. a minta értékelése a helytelen besorolás miatt nem megfelelően történt);
- a minta kizárása esetén a jegyzőkönyvet aláírásával hitelesíti.

6. A borverseny lebonyolítása

1. A bíráló elején a bizottságok próbábírálót tartanak, amely alatt a bizottsági elnökök vezetésével megbeszélnek a borra adandó bírálói pontszámot, annak érdekében, hogy közösen elfogadott bírálói szintet érvényesítsenek.

2. A bírálók a bírálandó mintákról csak a következő adatokat tudhatják: bírálói sorszám, kategória, évjárat. Az OBV elnökségének joga van az évjárat feltüntetésétől eltekinteni, ha az az anonimitást veszélyezteti.

3. A bizottság tagjai teljes csendben dolgoznak, anélkül, hogy bármi jelét adnák a mintával kapcsolatban kialakult benyomásaiknak.

4. A minták sorozatokban kerülnek a bizottságok elé. Egy sorozatban maximum 15 minta lehet. A sorozatok mintái célszerűen valamilyen logikai csoportot alkotnak (pl. azonos fajta).

5. Minden egyes mintasorozat bírálata után rövid szünet következik. A bíráló alatt legalább egy hosszabb szünet is beiktatásra kerül.

6. A bizottság tagjai nem szerezhettek tudomást a többi bizottsági tag által az egyes mintáknak ítélt eredmény-pontszámokról a minta bírálójának lezárásáig. A bírálói sorszámhoz tartozó további adat (nevező, termőhely) a bírálói nap végeztével, az összes minta bírálójának lezárása után kerülhet közlésre.

6.1 Bírálói elvek

1. A kóstolás során az organoleptikus jellemzők megállapítására a paraméterek az alábbi sorrendben kerülnek meghatározásra: kiváló, igen jó, jó, elégséges, nem megfelelő. A bírálók a mintát kizártnak is minősíthetik a RSz 0/2 pont alapján.

A bizottság tagjai egy-egy jelet tesznek minden egyes organoleptikus jellemző azon rovatába, amely leginkább megfelel a benyomásuknak. Ezek a jelek az alábbi táblázat szerinti pontszámokat jelentik:

		Csendes borok esetében					Szénsavas borok esetében				
		kiváló	igen jó	jó	elégséges	nem megfelelő	kiváló	igen jó	jó	elégséges	nem megfelelő
Megjelenés	tisztaság	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	szín	10	8	6	4	2	10	8	6	4	2
	pezsgés	-	-	-	-	-	10	8	6	4	2
Illat	intenzitás	8	7	6	4	2	7	6	5	4	3
	illattisztaság	6	5	4	3	2	7	6	5	4	3
	minőség	16	14	12	10	8	14	12	10	8	6
Zamat	intenzitás	8	7	6	4	2	7	6	5	4	3
	technológiai tisztaság	6	5	4	3	2	7	6	5	4	3
	minőség	22	19	16	13	10	14	12	10	8	6
	ízhosszúság	8	7	6	5	4	7	6	5	4	3
Összbenyomás		11	10	9	8	7	12	11	10	9	8

2. A bíráló által adott pontszám: az organoleptikus paraméterek pontjainak összege. Ezáltal maximum 100, minimum 40 pont adható a mintáknak.
3. A minta eredmény-pontszáma: a bírálók által adott pontszámok átlaga a legkisebb és a legnagyobb pontszám kivételével. A bizottság elnöke indokolt esetben jogosult megváltoztatni a minta eredménypontszám-számítási módját (pl. minta mediánja), de erről a bírálókat a bírálat megkezdése előtt tájékoztatni kell.
4. Az elért pontszámokat a HNT és az OBV a honlapján és az Országos Borversenyhez kapcsolódó kiadványaiban is közzéteszi.

6.2 A bizottsági elnök feladatai

1. A bizottsági elnök köteles ellenőrizni a bizottságába tartozó bírálók által adott pontszámokat.
2. Amennyiben egy vagy több bizottsági tag kizárandónak találja a mintát, a bizottsági elnök köteles szavazást kezdeményezni. A bizottsági tagok többségi véleménye alapján a minta – jegyzőkönyv felvétele mellett – kizárható.
3. Ha valamely bíráló bírálata jelentősen eltér a bizottságáétól, akkor a bizottsági elnök jogosult a bizottság tagjai közötti egyeztetést elrendelni, vagy szükség esetén a bírálóval a mintát újrabíráltatni. Indokolt esetben a bizottsági elnök kezdeményezheti a minta újbóli bírálatát. Az újbóli bírálat engedélyezéséről és a lebonyolítás módjáról az Elnökség dönt.
4. Indokolt esetben a bírálók kezdeményezhetik a minta újrabírálását új palackból (pl. dugóhiba esetén), amiről a bizottsági elnök dönt.

6.2 Díjak odaítélése

1. A borverseny Elnöksége jogosult az egyes termékkategóriák legmagasabb pontszámot elért borait rangsorba állítani és ez alapján díjat adni:
 - a) a legmagasabb pontszámot elért fehérbornak,
 - b) a legmagasabb pontszámot elért vörösbornak,
 - c) a legmagasabb pontszámot elért édes nemes bornak,

- d) a legmagasabb pontszámot elért rozébornak,
- e) a legmagasabb pontszámot elért pezsgőnek,
- f) a legmagasabb pontszámot elért gyöngyöző- és habzóbornak,
- g) a legmagasabb pontszámot elért biobornak.

2. A pontok összesítése alapján a minták az alábbi kategóriákban nyerhetnek nagydíjat:
 - a) illatos fehérborok, elsősorban hazai nemesítésű fajtákból;
 - b) nagy száraz fehérborok, elsősorban kárpát-medencei fajtákból;
 - c) kékfrankos, valamint az arra alapozott házasítások.
3. Lehetőség van vándordíj, különdíj, illetve támogatói különdíj odaítélésére is. Különdíj odaítélése csak előre meghatározott, valamint olyan szempontrendszer alapján történhet, amely az eredmények ismerete nélkül nem utal egyértelműen egy termelőre.
4. Az OBV rendezője fenntartja magának a jogot, hogy ellenőrizze és beazonosítsa a kereskedelmi forgalomban kapható ital minőségét a versenyen szereplő azonos mintáival. Eltérés esetén a díjat igazoló jelzés és megnevezés használatát megtilthatja.

7. Az eredmények közzététele

1. Az OBV eredményeinek tulajdonosa az OBV szervezője, akinek joga és feladata az OBV eredményeit közzétenni, vagy a közzététellel mászt megbízni.
2. Az OBV szervezője jogosult arra, hogy a nevezéskor bekért adatokból és az OBV eredményeiből kiértékeléseket készítsen, valamint azokat publikálja.
3. Az OBV szervezője jogosult arra, hogy a bírálók munkáját minősítse, és a minősítést, illetve annak feldolgozott eredményét publikálja.

Bírálati kategóriákTermészetes csendes borok (belső nyomás CO₂ < 0,5 bar 20 °C-on)

Megnevezés	Cukortartalom [g/l]	Kategória kódja
1. Fehér borok kategóriája		
száraz	0 – 4	1
félszáraz	4,1 – 12	2
félédes	12,1 – 45	3
édes	45,1 –	4
2. Rozé borok kategóriája		
száraz	0 – 4	5
félszáraz	4,1 – 12	6
Félédes	12,1 – 45	7
édes	45,1 –	8
3. Vörösborok kategóriája		
száraz	0 – 4	9
egyéb	4,1 –	10

Szénsavas borok

4. Habzóborok kategóriája (belső nyomás 0,5 és 3,0 bar között 20 °C-on)		
száraz	0 – 32	11
félszáraz	32,1 – 50	12
édes	50,1 –	13
5. Pezsgők kategóriája (belső nyomás 3,0 bar fölött 20 °C-on)		
<i>brut nature</i>	0 – 3,0	14
extra brut	0 – 6,0	15
brut	0 – 12	16
extra dry, extra sec	12,1 – 17	17
dry, sec	17,1 – 32	18
medium dry, demi sec	32,1 – 50	19
sweet, doux	50,1 –	20

Megnevezés	Cukortartalom [g/l]	Kategória kódja
6. Természetes borkülönlegességek (késői szüret, jégbor) kategóriája		
száraz	0 – 4	21
félszáraz	4,1 – 12	22
félédes	12,1 – 45	23
édes	45,1 –	24
6.1. Élesztőhártya alatt érlelt borkülönlegességek kategóriája		
száraz	0 – 25	25
félédes	25,1 – 50	26
édes	50,1 – 150	27
7. Tokaji borkülönlegességek kategóriája		
száraz szamorodni, másolás, fordítás	0 – 9	28
édes szamorodni, másolás, fordítás	45 –	29
3 puttonyos aszú	60 –	30
4 puttonyos aszú	90 –	31
5 puttonyos aszú	120 –	32
6 puttonyos aszú	150 –	33
aszúeszencia	180 –	34
eszencia	250 –	35
8. Párlatok kategóriája		
borpárlat, brandy		36
szőlő alapú párlat, törköly		37

Példák:

egy száraz fehérbor bírálati kategóriája: **1/1**
 egy száraz vörösbor bírálati kategóriája: **3/9**
 egy édes fehér bor kategóriája: **1/4**
 egy 4 puttonyos aszú bírálati kategóriája: **7/30**